

**XALQARO IQTISODIY YOZISHMALARDA TARJIMA
ADEKVATLIGINI BUZUVCHI OMILLAR (INGLIZ VA O'ZBEK
TILLARI MISOLIDA)**

Ne'matova Farida Kamol qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

mustaqil tadqiqotchisi

feyahharova@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada xalqaro iqtisodiy yozishmalarni ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjima qilishda adekvatlikning buzilishiga olib keluvchi asosiy lingvistik va ekstralingvistik omillar tadqiq etiladi. Iqtisodiy terminlarning ko'p ma'noliligi, ekvivalentsiz leksika, qisqartmalar, so'zma-so'z tarjima, grammatik-strukturaviy tafovutlar, pragmatik va uslubiy nomuvofiqliklar tahlil qilinadi. Ingliz va o'zbek tillaridagi iqtisodiy yozishmalarni qiyoslash asosida adekvat tarjimaga erishish usullari aniqlanib, amaliy tavsiyalar ishlab chiqiladi.

Kalit so'zlar: tarjima adekvatligi, ekvivalentlik, iqtisodiy yozishmalar, iqtisodiy terminologiya, ingliz tili, o'zbek tili, tarjima transformatsiyalari, pragmatik adekvatlik.

Abstract. This article examines the main linguistic and extralinguistic factors that may lead to a loss of translation adequacy in rendering international economic correspondence from English into Uzbek. Particular attention is paid to the polysemy of economic terms, non-equivalent vocabulary, abbreviations, literal translation, grammatical and structural differences, as well as pragmatic and stylistic mismatches. Through a comparative analysis of English and Uzbek economic correspondence, the study identifies strategies for achieving adequate translation and proposes practical recommendations.

Keywords: translation adequacy, equivalence, economic correspondence, economic terminology, English, Uzbek, translation transformations, pragmatic adequacy.

Аннотация. В статье исследуются основные лингвистические и экстралингвистические факторы, приводящие к нарушению адекватности при переводе международной экономической корреспонденции с английского языка на узбекский. Особое внимание уделяется многозначности экономических терминов, безэквивалентной лексике, аббревиатурам, буквальному переводу, грамматико-структурным различиям, а также прагматическим и стилистическим несоответствиям. На

основе сопоставительного анализа экономической корреспонденции на английском и узбекском языках определяются способы достижения адекватного перевода и предлагаются практические рекомендации.

Ключевые слова: адекватность перевода, эквивалентность, экономическая корреспонденция, экономическая терминология, английский язык, узбекский язык, переводческие трансформации, прагматическая адекватность.

Kirish

Bugungi kunda iqtisodiy integratsiya, xalqaro savdo aloqalari va transmilliy biznes munosabatlarining kengayishi turli tillarda olib boriladigan iqtisodiy muloqot hajmining ortishiga sabab bo'lmoqda. Xalqaro iqtisodiy hamkorlik jarayonida tijorat takliflari, shartnomaoldi yozishmalari, to'lov va hisob-kitoblarga oid xatlar, buyurtmalar, moliyaviy ma'lumotlar hamda boshqa rasmiy ishbilarmonlik hujjatlarining to'g'ri tarjima qilinishi tomonlar o'rtasidagi samarali kommunikatsiyaning muhim shartlaridan biridir. Bunday matnlarda tarjimonning vazifasi faqat asl matndagi leksik birliklarga muqobil so'z topishdan iborat emas, balki xabarning mazmuni, kommunikativ maqsadi, pragmatik yo'nalishi va rasmiy-uslubiy xususiyatlarini tarjima tilida imkon qadar adekvat qayta yaratishdan iborat.

Tarjimashunoslikda **ekvivalentlik** va **adekvatlik** tushunchalari bir-biriga yaqin bo'lsa-da, ular aynan bir hodisani ifodalamaydi. Iqtisodiy matnlar tarjimasiga bag'ishlangan tadqiqotlarda ekvivalentlik original va tarjima matni o'rtasidagi munosabat bilan bog'liq bo'lsa, adekvatlik tarjimaning muayyan kommunikativ maqsad, talab va sharoitlarga muvofiqligi bilan izohlanadi. Shu sababli formal yoki leksik jihatdan ekvivalent bo'lgan tarjima har doim ham muayyan kommunikativ vaziyat uchun adekvat bo'lavermaydi.

Xalqaro iqtisodiy yozishmalarda ushbu masala alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki iqtisodiy terminologiyaning ko'p ma'noliligi, ayrim umumiste'mol birliklarining iqtisodiy kontekstda maxsus ma'no kasb etishi, qisqartmalar, ekvivalentsiz leksika va turg'un birikmalarning faol qo'llanishi tarjimon oldiga muayyan qiyinchiliklarni qo'yadi. Masalan, ingliz tilidagi *interest* kabi birliklarning ma'nosi kontekstga bog'liq holda o'zgarishi mumkin. Iqtisodiy matnlarni tarjima qilishga oid tadqiqotlarda ham umumiste'mol so'zlari iqtisodiy kontekstda boshqa ma'noni anglatishi va "tarjimonning soxta do'stlari"ga alohida e'tibor berish zarurligi ta'kidlanadi.

Bundan tashqari, ingliz va o'zbek tillarining grammatik qurilishi, so'z birikmalarining shakllanishi va rasmiy muloqotdagi pragmatik me'yorlarining farqlanishi so'zma-so'z tarjimaning har doim ham maqbul natija bermasligini ko'rsatadi. Asl matn strukturasini mexanik ravishda tarjima tiliga ko'chirish mazmunning o'zgarishi, jumlaning tabiiyligini yo'qotishi yoki asl matndagi uslubiy-pragmatik ta'sirning noto'g'ri ifodalanishiga olib kelishi mumkin. Shu jihatdan xalqaro iqtisodiy yozishmalarda adekvatlikni ta'minlash leksik ekvivalentlarni tanlash bilan bir qatorda, kontekst, kommunikativ vaziyat, adresat va tarjima tilining me'yorlarini ham hisobga olishni talab etadi.

Mazkur tadqiqotning **maqsadi** ingliz tilidagi xalqaro iqtisodiy yozishmalarni o'zbek tiliga tarjima qilishda adekvatlikning buzilishiga olib keluvchi asosiy lingvistik va ekstralingvistik omillarni aniqlash, ularni tasniflash hamda adekvat tarjimaga erishish bo'yicha amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat.

Tadqiqotning **obyekti** sifatida ingliz va o'zbek tillaridagi xalqaro iqtisodiy va ishbilarmonlik yozishmalari, **predmeti** sifatida esa ularni ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjima qilishda adekvatlikka ta'sir qiluvchi leksik-semantik, terminologik, grammatik, pragmatik va lingvomadaniy omillar belgilandi.

Tadqiqotda **qiyosiy-tahliliy, kontekstual, leksik-semantik va tarjimaviy tahlil metodlaridan** foydalaniladi. Ingliz tilidagi iqtisodiy yozishmalarga xos birliklarning o'zbek tilidagi tarjima variantlarini qiyoslash orqali adekvatlikning buzilishiga sabab bo'luvchi holatlarni aniqlash va ularni bartaraf etishning maqbul tarjima strategiyalarini belgilash ko'zda tutiladi.

Adabiyotlar tahlili va nazariy asoslari

Tarjimashunoslikda adekvatlik va ekvivalentlik masalasi tarjima sifatini belgilovchi asosiy kategoriyalardan biri sifatida o'rganib kelinadi. Mazkur tushunchalar o'zaro bog'liq bo'lsa-da, ularning funksional xususiyatlari bir xil emas. Iqtisodiy matnlar tarjimasini tadqiq etgan Yu. V. Ishkova va L. G. Buzuk ekvivalentlikni original va tarjima matni o'rtasidagi munosabat bilan, adekvatlikni esa tarjimaning muayyan kommunikativ maqsad, talab va sharoitlarga mos kelishi bilan izohlaydi. Mualliflarning ta'kidlashicha, adekvat tarjima muayyan darajadagi ekvivalentlikni o'z ichiga oladi, biroq ekvivalent tarjima barcha holatlarda ham adekvat bo'lavermaydi. Bunda tarjimonning tegishli tarjima transformatsiyalaridan foydalana olish qobiliyati muhim ahamiyat kasb etadi.

T. S. Nasrullayeva ilmiy-texnik matnlar misolida adekvatlik va ekvivalentlikka erishish usullarini o'rganib, tarjimaning bevosita va bilvosita

usullarini ajratadi. Tadqiqotda o'zlashtirish, kalkalash, so'zma-so'z tarjima, transpozitsiya, modulyatsiya, ekvivalensiya va adaptatsiya kabi tarjima usullari ko'rib chiqilgan. Muallif so'zma-so'z tarjima natijasida asl matn ma'nosining o'zgarishi, tarjimaning mazmunsiz bo'lib qolishi, tarjima tili strukturasi mos kelmasligi yoki asl matnning stilistik darajasi saqlanmasligi mumkinligini ko'rsatadi. Bunday holatlarda bilvosita tarjima usullaridan foydalanish zarurati yuzaga keladi.

Iqtisodiy matn tarjimasining o'ziga xos xususiyatlari esa maxsus terminologiyaning faol qo'llanishi bilan chambarchas bog'liq. Ishkova va Buzuk iqtisodiy matnlar tarjimasida umumiste'mol va maxsus leksika, abbreviaturalar, tashkilot nomlari, turg'un birikmalar hamda ekvivalentsiz leksikani alohida tarjima muammolari sifatida ko'rsatadi. Ayniqsa, umumiste'mol tilida bir ma'noni anglatuvchi ayrim birliklarning iqtisodiy kontekstda terminologik ma'no kasb etishi tarjimondan kontekstual tahlilni talab qiladi. Masalan, ingliz tilidagi *interest* birligi iqtisodiy kontekstda "foiz", "manfaat" yoki muayyan holatlarda "ulush" kabi ma'nolarni ifodalashi mumkin. Demak, lug'atda mavjud birinchi ekvivalentni mexanik ravishda tanlash mazmuniy adekvatlikning buzilishiga sabab bo'lishi mumkin.

N. A. Tarasevichning iqtisodiy terminlarni ingliz tilidan rus tiliga tarjima qilish adekvatligiga bag'ishlangan tadqiqoti ham iqtisodiy diskursdagi terminologik birliklarni kontekst asosida talqin qilish muhimligini ko'rsatadi. Iqtisodiy terminologiyaning ko'p ma'noliligi, qisqartmalar, neologizmlar va ekvivalentsiz birliklarning mavjudligi tarjimondan nafaqat lingvistik bilim, balki tegishli iqtisodiy tushuncha va hodisalarning mazmunini anglashni ham talab qiladi. Bu holat iqtisodiy tarjimada adekvatlikni faqat til birliklari o'rtasidagi formal moslik orqali baholash yetarli emasligini ko'rsatadi.

Ko'rib chiqilgan tadqiqotlarni umumlashtirish natijasida adekvatlikning buzilishiga olib keluvchi omillarni bir necha guruhga ajratish mumkin: leksik-semantik va terminologik omillar, grammatik-strukturaviy tafovutlar, so'zma-so'z tarjima va asossiz kalkalash, ekvivalentsiz birliklar, shuningdek, pragmatik hamda uslubiy nomuvofiqliklar. Biroq ko'rib chiqilgan manbalarda mazkur masalalar asosan ilmiy-texnik matnlar yoki ingliz-rus iqtisodiy tarjimasi doirasida tahlil qilingan. Xalqaro iqtisodiy yozishmalarning aynan ingliz-o'zbek tillari kesimidagi tarjimasida adekvatlikni buzuvchi omillarni kompleks ravishda tasniflash va ularni kommunikativ-pragmatik jihatdan tahlil qilish alohida tadqiqotni talab etadi.

Shundan kelib chiqib, mazkur tadqiqotning yo'nalishi xalqaro iqtisodiy yozishmalarda uchraydigan leksik-semantik, terminologik, grammatik, pragmatik va uslubiy birliklarning ingliz tilidan o'zbek tiliga tarjimasini qiyosiy tahlil qilishdan iborat. Tadqiqotda adekvatlik faqat asl birlikka lug'aviy ekvivalent topish sifatida emas, balki asl xabarning mazmuni, kommunikativ vazifasi va uslubiy-pragmatik xususiyatlarini o'zbek tilining me'yorlariga muvofiq ravishda qayta ifodalash mezoni sifatida qaraladi.

Xalqaro iqtisodiy yozishmalar tarjimasining tahlili adekvatlikning buzilishi alohida bir til hodisasi bilan emas, balki leksik-semantik, terminologik, grammatik, pragmatik va uslubiy omillarning o'zaro ta'siri bilan bog'liqligini ko'rsatadi. Iqtisodiy matn tarjimasida asosiy maqsad asl matndagi axborotni imkon qadar to'liq va aniq yetkazishdan iborat bo'lib, bunda tarjima tilining me'yorlariga rioya etish adekvatlikning muhim sharti hisoblanadi [1]. Shu nuqtai nazardan ingliz-o'zbek iqtisodiy yozishmalarida quyidagi omillar alohida ahamiyat kasb etadi.

1. Iqtisodiy terminlarning ko'p ma'noliligi

Iqtisodiy yozishmalarda adekvatlikni buzuvchi asosiy omillardan biri terminning kontekstual ma'nosini noto'g'ri aniqlashdir. Ingliz tilidagi ayrim birliklar umumiste'mol tilida bir ma'noni, iqtisodiy diskursda esa boshqa, terminologik ma'noni ifodalaydi. Iqtisodiy matnlar tarjimasiga bag'ishlangan tadqiqotlarda ham tarjimon bunday birliklarning maxsus ma'nolariga alohida e'tibor berishi lozimligi ta'kidlanadi [1].

Masalan:

English: *Interest will be charged on the outstanding balance.*

So'zma-so'z yoki noto'g'ri tarjima: *Qiziqish to'lanmagan balansga hisoblanadi.*

Adekvat tarjima: *To'lanmagan qarz qoldig'iga foiz hisoblanadi.*

Mazkur misolda *interest* so'zining umumiste'moldagi "qiziqish/manfaat" ma'nosi emas, moliyaviy kontekstdagi "**foiz**" ma'nosi tanlanishi kerak. Xuddi shuningdek, *outstanding balance* birikmasini komponentlar bo'yicha tarjima qilish o'rniga uning moliyaviy mazmunidan kelib chiqib "to'lanmagan qarz qoldig'i" tarzida berish maqsadga muvofiq. Demak, terminning lug'aviy ma'nosini kontekstdan ajratib tanlash semantik adekvatlikning buzilishiga olib keladi.

2. So'zma-so'z tarjima va kalkalash

So'zma-so'z tarjima xalqaro iqtisodiy yozishmalarda shaklan originalga yaqin bo'lsa ham, o'zbek tilida g'ayritabiyy yoki kommunikativ jihatdan

nomaqbul konstruksiyalarni yuzaga keltirishi mumkin. T. S. Nasrullayeva soʻzma-soʻz tarjima boshqa maʼno hosil qilsa, mazmunsiz boʻlsa, strukturaviy jihatdan tarjima tiliga mos kelmasa yoki asl matnning stilistik darajasini saqlamasa, bilvosita tarjima usullariga murojaat qilish zarurligini qayd etadi [2].

Masalan:

English: *We would appreciate your prompt payment.*

Soʻzma-soʻz tarjima: *Biz sizning tezkor toʻlovigizni qadrlagan boʻlardik.*

Adekvat tarjima: *Toʻlovni imkon qadar tezroq amalga oshirishingizni soʻraymiz.*

Birinchi variant grammatik jihatdan tushunarli boʻlsa-da, oʻzbek tilidagi rasmiy iqtisodiy yozishma meʼyorlariga toʻliq mos kelmaydi. Ingliz tilidagi *we would appreciate...* konstruksiyasi biznes kommunikatsiyasida xushmuomalalik asosida bildirilgan iltimos vazifasini bajaradi. Shuning uchun tarjimada alohida soʻzlarning formal ekvivalentidan koʻra gapning kommunikativ vazifasini saqlash ustuvor hisoblanadi.

3. Qisqartmalar va maxsus iqtisodiy birliklar

Iqtisodiy yozishmalarda xalqaro tashkilotlar, moliyaviy koʻrsatkichlar, toʻlov shartlari va boshqa tushunchalarni anglatuvchi qisqartmalar faol qoʻllanadi. Iqtisodiy matnlarni tarjima qilishda abbreviaturani toʻliq shakli orqali tarjima qilish, transliteratsiya qilish yoki tarjima tilida mavjud ekvivalentidan foydalanish mumkin [1].

Masalan:

English: *The payment must be made by L/C within 30 days.*

Nomaqbul tarjima: *Toʻlov 30 kun ichida L/C orqali qilinishi kerak.*

Adekvatlashtirilgan tarjima: *Toʻlov 30 kun ichida akkreditiv (L/C — Letter of Credit) orqali amalga oshirilishi lozim.*

Birinchi variantda qisqartmaning mazmuni iqtisodiy terminologiyadan yetarlicha xabardor boʻlmagan adresat uchun noaniq qolishi mumkin. Ikkinchi variantda esa terminning oʻzbekcha muqobili berilib, zarur hollarda xalqaro qisqartma ham saqlanadi. Bu usul terminologik aniqlikni taʼminlash bilan birga adresatning matnni toʻgʻri tushunishiga yordam beradi.

4. Pragmatik maʼnoning buzilishi

Xalqaro iqtisodiy yozishmalarda adekvatlik faqat iqtisodiy terminlarni toʻgʻri tarjima qilish bilan chegaralanmaydi. Xat muallifining ixtimos, talab, ogohlantirish, rad etish yoki kelishuvga tayyorlik kabi kommunikativ niyatini ham tarjimada saqlash talab etiladi.

Masalan:

English: *We regret to inform you that we are unable to accept the proposed terms.*

Soʻzma-soʻz tarjima: *Sizga taklif qilingan shartlarni qabul qila olmasligimizni maʼlum qilishdan afsusdamiz.*

Kontekstga mos tarjima: *Afsuski, taklif etilgan shartlarni qabul qilish imkoniyatiga ega emasmiz.*

Har ikkala variant mazmunni yetkazadi, biroq ikkinchi variant oʻzbek rasmiy yozishmalariga xos ixchamlik va tabiiylikni yaxshiroq namoyon etadi. Bu yerda tarjimaning adekvatligi faqat leksik birliklarning mosligi bilan emas, kommunikativ vazifaning tarjima tilida tabiiy ifodalanishi bilan belgilanadi.

5. Grammatik-strukturaviy tafovutlar

Ingliz va oʻzbek tillari turli grammatik tizimlarga mansub boʻlganligi sababli, original gap strukturasini oʻzbek tiliga aynan koʻchirish har doim ham maqbul emas. Bunday vaziyatlarda transpozitsiya, modulyatsiya va boshqa tarjima transformatsiyalaridan foydalanish tarjima matnining tabiiyligini taʼminlaydi [2].

Masalan:

English: *Your order has been received and will be processed within three business days.*

Soʻzma-soʻz tarjima: *Sizning buyurtmangiz qabul qilindi va uch ish kuni ichida qayta ishlanadi.*

Adekvat tarjima: *Buyurtmangiz qabul qilindi va uch ish kuni ichida koʻrib chiqiladi.*

Bu misolda ingliz tilidagi *process an order* birikmasini “buyurtmani qayta ishlash” tarzida kalkalash oʻzbek tilidagi mazkur kommunikativ vaziyat uchun tabiiy emas. “Buyurtmani koʻrib chiqish” varianti kontekstga mosroq boʻlib, asl xabarning kommunikativ mazmunini saqlaydi.

6. Ekvivalentsiz leksika va yangi iqtisodiy tushunchalar

Iqtisodiy sohada yangi tushunchalarning paydo boʻlishi tilga yangi terminlarning kirib kelishiga sabab boʻladi. Bunday birliklarning tarjima tilida tayyor ekvivalenti mavjud boʻlmagan hollarda transliteratsiya, kalkalash, yaqin maʼnoli birlikdan foydalanish yoki tavsifiy tarjima usuli qoʻllanishi mumkin [1]. Tarjima usulini notoʻgʻri tanlash esa adresat uchun termin mazmunining noaniq boʻlib qolishiga sabab boʻladi.

Shunday qilib, oʻrganilgan misollar xalqaro iqtisodiy yozishmalarda tarjima adekvatligini buzuvchi omillarni faqat terminologik xatolar bilan chegaralash mumkin emasligini koʻrsatadi. Adekvat tarjima terminning

kontekstual ma'nosini aniqlash, iqtisodiy tushunchaning mazmunini hisobga olish, ikki tilning grammatik va uslubiy me'yorlarini muvofiqlashtirish hamda originalning kommunikativ-pragmatik vazifasini saqlash orqali yuzaga keladi. Shu sababli iqtisodiy yozishmalar tarjimasida formal ekvivalentlikdan ko'ra funksional va kommunikativ muvofiqlikka ustuvor ahamiyat berish maqsadga muvofiq.

Xulosa

O'tkazilgan tahlil ingliz tilidan o'zbek tiliga xalqaro iqtisodiy yozishmalarni tarjima qilishda adekvatlikning buzilishi birgina terminologik xato bilan cheklanmasligini ko'rsatdi. Terminlarning ko'p ma'noliligi, kontekstning noto'g'ri talqin qilinishi, so'zma-so'z tarjima va asossiz kalkalash, abbreviaturalar, ekvivalentsiz leksika, grammatik-strukturaviy tafovutlar hamda pragmatik-uslubiy nomuvofiqliklar tarjima sifatiga bevosita ta'sir ko'rsatadi.

Tahlil natijalariga ko'ra, iqtisodiy yozishmalarda adekvatlikka erishishning asosiy shartlaridan biri tarjima birligini alohida so'z darajasida emas, balki muayyan iqtisodiy va kommunikativ kontekst doirasida talqin qilishdir. Iqtisodiy matnlarda umumiste'mol birliklarining maxsus terminologik ma'no kasb etishi tarjimondan kontekstual tahlil, terminologik kompetensiya va sohaga oid bilimlarni talab qiladi [1; 3]. Shu bilan birga, asl matn strukturasi bevosita saqlash tarjima tilining semantik, grammatik yoki stilistik me'yorlariga zid keladigan holatlarda transpozitsiya, modulyatsiya, ekvivalensiya va adaptatsiya kabi tarjima transformatsiyalaridan foydalanish adekvatlikni ta'minlashga xizmat qiladi [2].

Tadqiqot davomida ko'rib chiqilgan misollar shuni ko'rsatdiki, ingliz tilidagi *interest*, *outstanding balance*, *process an order*, *letter of credit* kabi iqtisodiy birliklarni o'zbek tiliga tarjima qilishda ularning alohida lug'aviy ma'nosidan ko'ra, iqtisodiy kontekstdagi funksional ma'nosini aniqlash muhimdir. Shuningdek, *We would appreciate...*, *We regret to inform you...* kabi konstruksiyalar tarjimasida asl matndagi pragmatik maqsadni saqlagan holda o'zbek rasmiy yozishmalariga xos tabiiy ifoda vositalaridan foydalanish zarur.

Shunday qilib, xalqaro iqtisodiy yozishmalarda adekvat tarjima original matndagi barcha til birliklarini formal jihatdan takrorlash emas, balki uning mazmuni, iqtisodiy mohiyati, kommunikativ maqsadi va uslubiy-pragmatik xususiyatlarini o'zbek tilining me'yorlariga muvofiq ravishda qayta ifodalashni nazarda tutadi. Shu nuqtai nazardan, ingliz-o'zbek iqtisodiy tarjimasida terminologik kompetensiya bilan bir qatorda kontekstual tahlil, tarjima

transformatsiyalaridan o'rinli foydalanish va pragmatik kompetensiyani rivojlantirish tarjima sifatini oshirishning muhim omillari hisoblanadi.

Tadqiqot natijalari asosida ingliz-o'zbek xalqaro iqtisodiy yozishmalari uchun terminlar, qisqartmalar va turg'un konstruksiyalarning kontekstual muqobillarini qamrab oluvchi maxsus ikki tilli amaliy glossariy yaratish istiqbolli yo'nalish sifatida taklif etiladi. Bunday resurs iqtisodiy terminning faqat lug'aviy ekvivalentini emas, balki uning muayyan kommunikativ vaziyatdagi adekvat tarjima variantini ham ko'rsatishga xizmat qilishi mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ишкова Ю. В., Бузук Л. Г. Особенности перевода экономических текстов (на материале статей журнала «The Economist») // Филологический аспект. — 2017. — № 4 (24).
2. Насруллаева Т. С. Эквивалентность и адекватность перевода научно-технических текстов // Экономика и социум. — 2021. — № 1 (80).
3. Тарасевич Н. А. Адекватность перевода экономических терминов с английского на русский язык // Устойчивое развитие экономики: состояние, проблемы, перспективы: сборник трудов XVII Международной научно-практической конференции, Пинск, 28 апреля 2023 г.: в 2 ч. — Пинск: ПолесГУ, 2023. — Ч. 2. — С. 263–266
4. Федоров А. В. Основы общей теории перевода. Лингвистические проблемы. — 5-е изд. — СПб.: Филология ТРИ, 2002. — 416 с.
5. Комиссаров В. Н. Современное переводоведение. — М.: ЭТС, 2004.
6. Борисова Л. И. Лексические особенности англо-русского научно-технического перевода. — М.: НВИ-Тезаурус, 2005.